

Tárgytematika

Közlekedésgazdaságtan

NGB_LO002_1

Tárgyfelelős neve: dr. Tömpe István

Félév: 2011/12/1

OKTATÁS CÉLJA

A tantárgy - alapvetően a Közgazdaságtan c. tantárgy anyagára építve - az általános közgazdasági szemléletmód kialakítását, a gazdasági rendszerek, a nemzetgazdaság és a szállítás és hírközlés legfontosabb gazdasági fogalmainak és összefüggéseinek megismerését, a gazdálkodó egységek gazdasági folyamatait elemző, tervező módszerek bemutatását tűzi ki célul. A tananyag kialakítása a Közlekedésgazdaságtan I. c. tantárgy tematikájával összhangban, arra épülve készült.

A tantárgy elméleti anyaga a matematikai és számítástechnikai ismeretek mellett a Közlekedésstatisztika, a Szervezéstan tantárgyak anyagára támaszkodik, szoros kapcsolatban van a Közlekedési üzemtan, a Közlekedési operációkutatás, a Közlekedés kereskedelem technikája, Logisztika c. tantárgyakkal.

A tananyag az egyes szakirányok üzemgazdaságtani tantárgyainak alapozó ismeretanyagát foglalja össze.

TANTÁRGY TARTALMA

1. Közlekedésgazdaságtan tárgya és tartalma, a közlekedésgazdaságtan mint ágazati gazdaságtan. Általános összefüggések.
2. Közlekedés az újratermelési folyamatban. A közlekedés társadalmi - gazdasági helye és szerepe. Áru- és személyszállítási szükségletek. Áruszállítási szükséglet és befolyásoló tényezői. Személyszállítási szükséglet és befolyásoló tényezői. A közlekedés és a rendszerszemléletű elemzés. A közlekedés rendszerspecifikus tényezői. Az anyag- és termékáramlás rendszerszemléletű kezelése. Közlekedés és logisztika. Termelés-szervezés és a logisztikai rendszerek kapcsolódása.
3. A termelés gazdasági eredményességének értékelése. Gazdaságossági elemzések alapkérdései és rendező elvei. Mutatószámok képzése, általános mértékkategóriák.
4. A gazdaságossági vizsgálatok néhány sajátossága. Relatív jelleg és az "időtényező" szerepe. Dinamikus gazdaságossági ("Cash - flow" jellegű) számítások elemei. (Kamatos kamat, diszkontálás, folyamatos kifizetések, annuitás, jelenérték, tőkemegtérülés, a kockázat figyelembevétele.)
5. A gazdasági eredményesség értelmezése, általános mértékkategóriák. Termelési függvények, mint a gazdasági tevékenység modellezésének alapjai. A termelési függvényekkel kapcsolatos néhány összefüggés (homogenitás, helyettesítési határány, helyettesítési rugalmasság). A termelési tényezők kapcsolata, a gazdálkodási optimum vizsgálata.
6. Zárthelyi
7. A munka termelékenység. A munkatermelékenység alakulására ható főbb tényezők. A termelékenység mérés sajátossága a közlekedés területén. Termelési költségek és az önköltség-számítás technikai elemei. Költségfogalmak értelmezése. Kalkuláció, kalkulációs módszerek. Költséginformációk felhasználása.
8. Költségváltozás elemzése. Egyedi önköltség-számítási módszerek a közlekedésben. Költségszerkezet elemzése. Költségfüggvények, jellemző költségkarakterisztikák.
9. Marginális költség-számítás, a határköltségfüggvény értelmezése. Értékelemzés mint

költségvizsgálati módszer.

10.	Jövedelmezőség (rentabilitás). A termelés rentabilitása és a termelési volumen összefüggése. Jövedelmezőségi karakterisztikák.
11.	Fedezeti költségszámítás, költségfedezeti diagram. Szállítási piac, kereslet, kínálat, áralakulás.
12.	Gazdasági - társadalmi hatékonyság. A hatékonyság értékelésének szintje, egyéni és társadalmi megítélés. A közlekedés externális költségei. A gazdasági - társadalmi hatékonyság komplex elemzési módszerei.
13.	Zárthelyi

SZÁMONKÉRÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI RENDSZERE

A félév vizsgával zárul. A félévi követelmény teljesíthető folyamatos felkészüléssel, a félév során megírt két zárthelyi dolgozat eredménye és egy megadott témából készített elemző tanulmány értékelése alapján és a vizsgaidőszakban a hallgató által választott szóbeli vagy írásbeli vizsgán. Zárthelyi dolgozat időpontja 6. hét és 13. hét. A vizsgán való részvétel feltétele az elfogadott elemző tanulmány.

Értékelés módja:

I. zárthelyi 35 pont

II. zárthelyi 35 pont

Elemző tanulmány 30 pont

A megajánlott jegy feltétele feladatonként minimum 80 %-os teljesítés.

Az összes pontszám szerint:

80-90 pont között 4 (jó)

91-100 pont között 5 (jeles)

KÖTELEZŐ IRODALOM

dr. Tóth Lajos - dr. Bikás Ernő: Válogatott fejezetek a közlekedésgazdaságtanból.

dr. Bikás Ernő: Üzemgazdaságtan I.

Ajánlott irodalom:

Kádas Kálmán: Közlekedésgazdaságtan Tankönyvkiadó Bp. 1972

P.A. Samuelson, W.D. Nordhaus: Közgazdaságtan II. Mikroökonómia KJK. Bp. Borotvás Elemér (szerk.): Közlekedésgazdaságtan Tankönyvkiadó Bp. 1991. Hegedűs Gyula: Közlekedésgazdaság - közlekedéspolitikai NOVODAT 1995.